

Η μουσική και χορευτική παράδοση της Αλμωπίας (Ιωάννης Μάρκου, Διδάσκαλος)

/ [Πεμπτουσία](#)· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες

Η λήξη του δεύτερου Παγκοσμίου πολέμου το 1945 σηματοδοτεί την αρχή μιας νέας εποχής στην πολιτιστική και πολιτισμική κληρονομιά των εθνών. Η τεχνολογική ανάπτυξη που προέκυψε ως αποτέλεσμα των στρατιωτικών αναγκών του μεγάλου πολέμου, μεταπηδάει στην καθημερινότητα των ανθρώπων.

Τα μέσα μαζικής μεταφοράς και επικοινωνίας εκσυγχρονίζονται με αλματώδεις ρυθμούς. Με τον τρόπο αυτό η επικοινωνία ανάμεσα σε ανθρώπους και λαούς γίνεται ολοένα και πιο στενή. Οι κουλτούρες και τα πολιτισμικά περιβάλλοντα αλληλεπιδρούν μεταξύ τους. Νέα ήθη και συνήθειες εισάγονται στην καθημερινότητα των ανθρώπων.

Στον δυτικό κόσμο ο αμερικανικός τρόπος ζωής εισβάλλει προκλητικά σε κάθε τομέα της καθημερινότητας. Η απόκτηση υλικών αγαθών και η υιοθέτηση του καταναλωτισμού, παραγκωνίζουν τις προηγούμενες παραδόσεις.

Στο ανατολικό μπλοκ υιοθετείται ο σοβιετικός τρόπος ζωής, επηρεασμένος από την πραγμάτωση του πανσλαβικού ονείρου.

Μέσα στη ρευστότητα της νέας τεχνολογικής επανάστασης, όσοι ασχολούνται με το ιστορικό παρελθόν των τόπων τους αποδέχονται, άτυπα στην αρχή, έναν βασικό κανόνα. Ιστορικό, λαογραφικό, πολιτιστικό στοιχείο ενός τόπου θεωρείται οτιδήποτε προϋπήρχε εκεί πριν από το 1950.

Στη ρημαγμένη από τους πολέμους Ελλάδα, η επιστήμη της λαογραφίας ξεκινάει δειλά τα πρώτα βήματά της μέσα από τα παραρτήματα των Λυκείων Ελληνίδων. Αυτά είναι που πρώτα θα προσπαθήσουν να περισώσουν τα πολύτιμα κειμήλια του ελληνικού πολιτισμού.

Η Δώρα Στράτου και η Αγγελική Χατζημιχάλη αφοσιώνονται στη διάσωση των τοπικών ενδυμασιών. Μαζεύουν από κάθε γωνιά ενδυμασίες τις οποίες οι νέες κοπέλες θεωρούν ξεπερασμένες, αφού πλέον υιοθετείται ο ευρωπαϊκός τρόπος ντυσίματος.

Στον τομέα του χορού τα πράγματα είναι ακόμη πιο δύσκολα. Η ελλιπής τεχνολογία και η πενιχρή οικονομική κατάσταση της χώρας, δυσκολεύουν την προσπάθεια των ερευνητών να αποτυπώσουν τους ήχους και τις κινήσεις των χορών, όπως αυτοί εκτελούνται από τους κατοίκους της υπαίθρου.

Στη Μακεδονία η έρευνα έχει να αντιμετωπίσει ένα ακόμα σοβαρό πρόβλημα. Το εγωκεντρικό αθηναϊκό κράτος, χωρίς να λαμβάνει υπόψη του τις ιστορικές συνθήκες των προηγούμενων δεκαετιών, θεωρεί ξένο σώμα τους χορούς της βόρειας Ελλάδας. Για αρκετά χρόνια οι κάτοικοι πολλών περιοχών εμποδίζονται να γλεντήσουν όπως παλαιότερα οι πρόγονοί τους.

Από αυτή την κατάσταση δε γλίτωσε ούτε η επαρχία μας. Οι μεγαλύτεροι σίγουρα θα θυμόμαστε τους γεροντότερους να διηγούνται τις απαγορεύσεις αυτές.

Το χωριό μας, οι Πρόμαχοι, κουβαλώντας στην πλάτη του ένα πολύ βαρύ ιστορικό φορτίο, και έχοντας δώσει άφθονο αίμα στους εθνικούς αγώνες, θα πρωταγωνιστήσει σε έναν καινούριο αγώνα, που αφορά στο δικαίωμα των Ελλήνων της βόρειας Ελλάδας, να κρατήσουν την πολιτισμική παράδοση των πατέρων τους και να την μεταλαμπαδεύσουν στις νεότερες γενιές.

Γύρω στα 1955 μια ομάδα νέων του χωριού, στενών φίλων μεταξύ τους, θα ιδρύσουν τον πρώτο χορευτικό όμιλο της περιοχής με την επωνυμία «Παύλος Μελάς». Το μεράκι τους για χορό δε θα εμποδιστεί από τον κοντόφθαλμο κρατικό μηχανισμό της εποχής. Μας διηγούνται χαρακτηριστικά οι υπέροχοι εκείνοι άνθρωποι – πού αρκετοί από αυτούς δεν βρίσκονται πια κοντά μας- ότι σε τοπικά πανηγύρια, σε γάμους και γιορτές, δέχονταν υποδείξεις από τους κρατικούς υπαλλήλους να μην χορεύουν τους χορούς του χωριού. Απαγορευόταν ακόμη και η μουσική τους εκτέλεση. Όταν όμως άκουγαν πως αυτοί που έχουν απέναντί τους είναι από τους Προμάχους, δεν τολμούσαν πλέον να τους ξαναενοχλήσουν. Η προσφορά τους στον ελληνισμό ήταν αδιαμφισβήτητη. Οι αγώνες τους μέσα από τις φλόγες των πολέμων που προηγήθηκαν, αλλά και το αίμα που χύθηκε δεν επέτρεπε σε κανένα κρατικό λειτουργό να μην παραδεχτεί την ελληνικότητα της συνείδησής τους.

Ο όμιλος αυτός όμως δεν περιόρισε τη δραστηριότητά του σε τοπικό επίπεδο. Έδωσε παραστάσεις ανά την Ελλάδα: στο βασιλικό θέατρο Αθηνών, στα Χανιά, στα Ανθεστήρια της Έδεσσας και σε άλλες πόλεις. Περιέσωσε και διέδωσε την τοπική μουσικοχορευτική κουλτούρα. Σε όσους ανήκουν στο λαογραφικό κύκλο είναι ευρύτατα γνωστή η σημασία και η βαρύτητα των χορών της Αλμωπίας και δη των Προμάχων.

[Διαβάστε ολόκληρη την μελέτη εδώ](#)